

Beč – Geo Data City Vienna – Geo Data City
Ciklus razgovora urbanizam.zg
Urbanizam.zg – Cycle of Forums
Četvrta radionica i šesti susret konzorcija Presto
Fourth Workshop and Sixth Presto
Consortium meeting

INFO IZDAJE GRADSKI URED ZA STRATEGIJSKO PLANIRANJE
I RAZVOJ GRADA, TRAVANJ 2011. **BROJ 14.** ISSN 1847 – 3768

Sadržaj / Contents

PROSTORNE INFORMACIJE I ISTRAŽIVANJA / SPATIAL DATA AND SURVEY

- 04 Beč – Geo Data City / Vienna – Geo Data City
- 06 Informacijski sustav prostornog uređenja –
Izješće za 2010. i Plan za 2011. / Physical
Planning Information System (PPIS)
– 2010 Report and 2011 Plan

RAZVOJNA STRATEGIJA GRADA ZAGREBA / THE CITY OF ZAGREB DEVELOPMENT STRATEGY

- 10 Ciklus razgovora u Društvu arhitekata
Zagreb / Urbanizam.zg – Zagreb Society
of Architects

REGIONALNA I MEĐUNARODNA SURADNJA / REGIONAL AND INTERNATIONAL COLLABORATION

- 20 Sastanak PMG (Project Management Group)
kolaborativnog projekta Civitas Elan / Meeting
of the Project Management Group (PMG) of
Collaborative Project Civitas Elan
- 16 Učenici škole za cestovni promet u Info punktu /
Students of the Road Transport School
at Info Point
- 18 Četvrta radionica i šesti susret konzorcija
Presto / Forth Workshop and Sixth Meeting
of the Presto Consortium
- 20 Impacts u Barceloni: ITS akcijski planovi / Impacts
in Barcelona: ITS Action Plans
- 22 Zagrebački energetska tjedan 2011. / Zagreb
Energy Week

OBAVIJESTI / NEWS

- 26 Misli prostor / Think Space / Think Space
- 30 Popis stanovništva, kućanstava i stanova
od 1. do 28. travnja 2011. / 2011 Population
and Housing Census
- 31 Šišmiši dugoušani / Long-eared Bats

Impressum

IZDAVAČ / PUBLISHER

Grad Zagreb, Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada
A Republike Austrije 18, 10 000 Zagreb
T 01/6101-840
F 01/6101-881
E strategija@zagreb.hr

ZA IZDAVAČA / FOR THE PUBLISHER Jadranka Veselić Bruvo, Pročelnica

UREDNIKA / EDITOR-IN-CHIEF Iva Bedenko

NAKLADA / RUN 600 primjeraka

TISAK / PRINT Kerschhoffset

SURADNICI / AUTHORS Višnja Bedenko, Dafne Berc, Irena Matković,
Iva Razumović, Sonja Sočivica, Darko Šiško, dr.sc. Nikola Tvrtković,

Vesna Vrga Perović, Matija Vuger

LEKTURA / PROOF READER Mirjana Štivičić

PRIJEVOD / TRANSLATION Sabina Ekinović

KONCEPT I OBLIKOVANJE / DESIGN AND LAYOUT

Robert Čanak, Zoran Đukić, Jan Pavlović

TIPOGRAFIJA / TYPOGRAPHY Nikola Đurek, Typonine

FOTOGRAFIJE / PHOTOGRAPHS Višnja Bedenko, Darko Šiško,

Krunoslav Švab, dr.sc. Nikola Tvrtković, Matija Vuger, Studio HRC

Poštovani sugrađani,

U novom izdanju Info-brošure možete pročitati o sastanku koji smo održali s predstavnicima Odjela za GIS-analiku Ureda za planiranje razvoja grada, Odjela za GIS, Ureda za IT, te Odjela za prezentaciju projekata Ureda za planiranje razvoja grada Beča.

U suradnji s Društvom arhitekata Zagreba pokrenuli smo, u sklopu Programa urbanizam.zg, ciklus razgovora o aktualnim temama urbanističkog planiranja, identitetu Grada i ulozi kreativnih industrija u stvaranju gradskog 'branda'.

Aktivno je bilo i na području međunarodne suradnje: predstavnici Ureda sudjelovali su na sastanku Civitasa u Portu, na godišnjoj europskoj konferenciji Impacts u Barceloni, te na Trening-radionici i Susretu konzorcija Presto u Veneciji. Sudjelovali smo i na Zagrebačkom energetska tjednu.

Naš je ured podržao novi program Društva arhitekata Zagreba – Misli prostor / Think Space, ciklus međunarodnih arhitektonskih konceptualnih natječaja. Donosimo i tekst o šišmišima dugoušanima te kratku obavijest o Popisu stanovništva koji je upravo u tijeku.

Srdačan pozdrav

EN Dear fellow-citizens,

This issue of Info shall inform you about the meeting with representatives of the Urban Research and Spatial Planning Department, ViennaGIS Coordination, Information and Communication Technology Department, as well as with Vienna's Projects Presentation and Urban Development and Planning Departments.

Together with the Zagreb Society of Architects, we have initiated forums and discussions on topical issues of urban planning, identity of the City, and the role of creative industries in creating the urban brand within the urbanizam.zg program.

We have been very active in international collaboration: representatives of the Office attended the Civitas meeting in Porto, the annual European Impacts Conference in Barcelona, and a training workshop and Presto consortium meeting in Venice. We also participated at the Zagreb Energy Week events.

The Office for Strategic Planning and Development of the City of Zagreb supported a new program of the Zagreb Society of Architects – Think Space – which is a cycle of international architectural conceptual competitions. We also feature a text on long-eared bats, and a brief info about the 2011 Census which is currently under way.

With best regards,

Jadranka Veselić Bruvo
Pročelnica / Head of Office

planungswerkstatt

PROSTORNE INFORMACIJE
I ISTRAŽIVANJA

GEO
DATA
CITY

GEODINFORMATION UND
STADTENTWICKLUNG IN WIEN
14.1. BIS 25.3.2011

DATA

▲ PRIKAZ 01 / IMAGE 01

PROSTORNE INFORMACIJE I ISTRAŽIVANJA

Beč – Geo Data City ▶ 01, 02

Na poziv Gradske uprave Grada Beča članovi Koordinacije za izradu Informacijskog sustava prostornog uređenja Grada Zagreba posjetili su, 17. i 18. ožujka 2011., izložbu Geo Data City te ostvarili kontakte s predstavnicima Ureda za planiranje razvoja Grada Beča i Službe za GIS Grada Beča. Izložba Geo Data City bila je otvorena od 14.

siječnja do 25. ožujka 2011. u izložbenom prostoru bečkog Ureda za planiranje razvoja grada. Izložba je koncipirana kao pregled dostignuća s područja GIS-a i upravljanja prostornim podacima na svim područjima djelovanja Gradske uprave Grada Beča. U organizaciji izložbe sudjelovali su Ured za planiranje razvoja grada, Ured za geodeziju i Ured za IT. Predstavljeni su različiti projekti primjene 2D i 3D prostornih podataka u planiranju razvoja, zaštiti spomenika kulture, energetici, planiranju događanja, planiranju prometnih mreža, zaštiti prirode i dr. Temeljne baze prostornih podataka korištene za te analize su višenamjenska topografska karta Grada Beča, digitalni ortofoto, 3D model zgrada i terena, podaci o stanovništvu i karta stvarnog korištenja zemljišta.

Za vrijeme trajanja izložbe svakog su se četvrtka održavali okrugli stolovi vezani uz upravljanje prostorom i GIS – npr. o planiranju pomoću GIS-a, o zelenim gradovima, kartografiji, pravima na podatke i razvoju Cyber gradova. Dana 17. ožujka 2011. članovi Koordinacije prisustvovali su završnom okruglom stolu Digital City Vienna – Into the Future na kojem su sudjelovali dogradonačelnica za prostorno uređenje i zaštitu okoliša, pročelnici gradskih ureda za geodeziju, planiranje, izgradnju i IT, te predstavnik Austrijskog saveza gradova.

Tijekom posjeta Beču ostvareni su kontakti i razmijenjene informacije s predstavnicima Odjela za GIS-analitičku Ureda za planiranje razvoja grada, Odjela za GIS, Ureda za IT, te Odjela za prezentaciju projekata Ureda za planiranje razvoja grada. Tom je prigodom predložena suradnja Grada Beča i Grada Zagreba na području GIS-a te zajednička organizacija izložbi na temu planiranja razvoja, urbanizma i arhitekture.

Uvidom u rad GIS-sustava Grada Beča potvrđen je ispravan smjer razvoja Informacijskog sustava prostornog uređenja Grada Zagreba te GIS-sustava Grada Zagreba općenito. Također, ostvareni će kontakti omogućiti suradnju s Gradom Bečom na unapređenju rada Gradske uprave Grada Zagreba u skladu sa suvremenim dostignućima i dobrom praksom vodeće srednjoeuropske metropole.

Putovanje je organizirao Gradski ured za stratejsko planiranje i razvoj Grada, nadležno tijelo za obavljanje administrativnih i tehničkih poslova za Koordinaciju za izradu Informacijskog sustava Grada Zagreba. (D. ŠIŠKO)

▲ PRIKAZ 02 / IMAGE 02

EN Vienna – Geo Data City

Members of the Coordination for Development of the City of Zagreb Physical Planning Information System (PPIS) visited an exhibition Geo Data City on 17–18 March 2011 upon an invitation from the City of Vienna. This occasion was used to meet experts from Urban Development and Planning Department and Viennacis Coordination. During the Geo Data City exhibition round tables on space management and GIS system were organized. On 17 March 2011, members of the Coordination participated in the final round table: 'Digital City Vienna – Into the Future', with participation of the City of Vienna Vice-Mayor for physical planning and environmental protection, heads of municipal departments in charge of land surveying, planning, construction and IT, and a representative of the Association of Austrian Cities. Information gathered on the City of Vienna GIS system confirmed that we are following the right path in development of the City of Zagreb Physical Planning Information System (PPIS) and the City of Zagreb GIS system in general.

PROSTORNE INFORMACIJE I ISTRAŽIVANJA

Informacijski sustav prostornog uređenja – Izvješće za 2010. i Plan za 2011.

Tijekom siječnja i veljače 2011. Koordinacija za izradu Informatičkog sustava prostornog uređenja Grada Zagreba je, sukladno svom djelokrugu, izradila Prijedlog izvješća o izvršenju Plana razvoja ISPU-a za 2010. i Plan razvoja ISPU-a za 2011.

IZVJEŠĆE

Izvješće donosi pregled aktivnosti tijekom 2010. Izrađeno je Izvješće o izvršenju Plana razvoja za 2009. koje je gradonačelnik Grada Zagreba prihvatio zaključkom od 29. travnja 2010., te Plan razvoja Informatičkog sustava prostornog uređenja Grada Zagreba za 2010. koji je donio gradonačelnik Grada Zagreba 19. svibnja 2010.

Na temelju Plana razvoja za 2010. provedene su gotovo sve planirane aktivnosti:

- /// izrada georeferenciranih podataka popisa stanovništva (povezivanje grafičkih podataka prostornih jedinica te brojčanih podataka Popisa stanovništva, kućanstava i stanova iz 2001.);
- /// izrada planirane namjene prostora Grada Zagreba (integriranje podataka o namjeni površina iz dokumenata prostornog uređenja gradske razine – Prostornog plana Grada Zagreba, Generalnog urbanističkog plana grada Zagreba i Generalnog urbanističkog plana Sesveta);
- /// izrada pilot- projekta – uvjeti korištenja i uređenja prostora iz dokumenata prostornog uređenja (analiza urbanih pravila Generalnog urbanističkog plana grada Zagreba u GIS-u);
- /// izrada web-stranice ZIPP-a (osnovni sadržaj, alat za unos metapodataka, katalog metapodataka);
- /// izrada Nacrta pravilnika o sadržaju, načinu

- izrade i vođenju Zagrebačke infrastrukture prostornih podataka;
- /// izrada studije o pravilima razmjene i distribucije prostornih podataka unutar ZIPP-a.

Manji dio planiranih aktivnosti (izrada stvarnog korištenja zemljišta Grada Zagreba, studija o mrežnim uslugama i servisima) nije proveden zbog teškoća u provedbi postupaka javne nabave. Na osnovi navedenih činjenica izvršenje Plana razvoja za 2010. može se ocijeniti uspješnim.

PLAN

Plan razvoja Informatičkog sustava prostornog uređenja Grada Zagreba za 2011. sadrži planirane aktivnosti sa svrhom nastavka realizacije upravljanja prostornim podacima za potrebe trajnog praćenja stanja u prostoru, planiranja i zaštite prostora. Plan razvoja sastoji se od četiri osnovne komponente:

- /// višenamjenski podaci o prostoru,
- /// prostorna analitika,
- /// infrastruktura prostornih podataka
- /// organizacijski i koordinacijski poslovi.

Višenamjenski podaci o prostoru obuhvaćaju skupove podataka koji su u prethodnom razdoblju istraženi preko pilot-projekata te je utvrđena njihova uporabljivost, zakonska utemeljenost i mogućnost izrade. Planom se predviđaju aktivnosti na izradi ili ažuriranju sljedećih baza prostornih podataka:

- /// Stvarno korištenje zemljišta Grada Zagreba;
- /// Georeferencirani podaci popisa stanovništva 2011.;
- /// Planirana namjena prostora Grada Zagreba;
- /// Službene prostorne podloge (DOF 5) na temelju sporazumom o sufinanciranju između Grada Zagreba i Državne geodetske uprave.

Prostorna analitika predstavlja razvojnu komponentu Informatičkog sustava prostornog uređenja. Planom za 2011. predviđa se izrada pilot- projekta koji treba obrađivati mogućnosti primjene baza prostornih podataka u postupcima pripreme dokumentacije za razvoj strateških gradskih projekata.

Pilot- projekt će poslužiti kao osnova za definiranje sadržaja i standarda dokumentacije za razvoj strateških gradskih projekata.

U okviru rada na razvoju lokalne infrastrukture prostornih podataka predlaže se:

- /// donošenje pravilnika o sadržaju, načinu izrade i vođenju Zagrebačke infrastrukture prostornih podataka;
- /// daljnji razvoj web- stranice i kataloga metapodataka;
- /// unošenje metapodataka ZIPP-a;
- /// izrada studije o mrežnim uslugama i servisima;
- /// izrada interoperabilnoga geoportala;
- /// priprema liste prioriteta za unos u geoportal u skladu s Inspire direktivom i potrebama subjekata ZIPP-a.

Organizacijski i koordinacijski poslovi predloženi za 2011. obuhvaćaju preoblikovanje akata o osnivanju i imenovanju Koordinacije za razvoj Informatičkog sustava prostornog uređenja Grada Zagreba s obzirom na razvoj stručnih dostignuća i propisa s područja upravljanja prostornim podacima, uspostavljanje kontakata sa srodnim institucijama u europskim gradovima u cilju razmjene iskustava i unapređivanja sustava, te pripremu ZIPP dana – izložbe skupova podataka i usluga subjekata ZIPP-a. Sve stavke Plana za koje su potrebne usluge vanjskih suradnika predviđene su u Planu nabave Grada Zagreba za 2011. u dijelu koji se odnosi na Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada. (D. ŠIŠKO)

EN Physical Planning Information System (PPIS) – 2010 Report and 2011 Plan

Early in 2011, the Coordination for Development of the City of Zagreb Physical Planning Information System (PPIS) prepared a Draft Report on the PPIS Development Plan implementation in 2010 and the 2011 Development Plan. Almost all planned activities have been completed (GIS database for the 2011 census, land use within the City of Zagreb, PPIS web site, etc.). The 2011 Plan includes activities focusing on implementation of physical planning data management, which is required for continuous monitoring of situation in space, planning and spatial protection.

6

/

7

▲ PRIKAZ 03 / IMAGE 03

RAZVOJNA STRATEGIJA GRADA ZAGREBA

Ciklus razgovora u Društvu arhitekata Zagreba ▶ 03

Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj grada i Društvo arhitekata Zagreba pokrenuli su, u sklopu programa urbanizam.zg, ciklus razgovora o aktualnim temama urbanističkog planiranja, identitetu Grada i ulozi kreativnih industrija u stvaranju gradskog 'branda'.

Razgovori se temelje na tematskim studijama o krajobrazu, stanovanju, gradskim projektima, o tematsko-problemskoj cjelini Donjega grada, ali i o prostornim i demografskim razvojnim tendencijama, identitetu i kulturnom proizvodu Grada koje je Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada naručio u procesu pripreme ZagrebPlana, strateškoga razvojnog dokumenta za Grad Zagreb.

Za organizaciju ciklusa koji se sastoji od šest razgovora zadužene su Irena Matković, u ime Ureda i Azra Suljić, u ime Izvršnog odbora Društva arhitekata Zagreba.

U petak, 11. ožujka 2011., održana je prva prezentacija studije 'Gradski projekti', autora prof.dr.sc. Tihomira Jukića i zn. nov. Mojce Smode Cvitanović. Studija je izrađena za potrebe Zagrebplana, strateškoga razvojnog dokumenta za Grad Zagreb.

U uvodnom izlaganju autori su prezentirali strukturu studije i temu istraživanja. Predstavljen je pojam gradskog projekta kako je danas određen planskom dokumentacijom Grada Zagreba i kako se provodi u praksi s obzirom na činjenicu udruživanja gradskih i privatnih interesa.

Naglašena je i važnost odabira gradskih projekata, jasno određivanje kriterija za pojedine dijelove grada koji se izdvajaju kao strategijska područja gradnje i obnove, uz zadovoljavanje potreba stanovništva. Pregled zagrebačkih 'gradskih projekata' iz prošlih razdoblja i komparacija s pozitivno vrednovanim praksama europskih gradova može poslužiti kao usmjerenje za odabir i provedbu gradskih projekata u Zagrebu. Kritički osvrt na

GUP Grada Zagreba bit će, prema riječima Ivica Fanjeka, ravnatelja Zavoda za prostorno uređenje grada Zagreba, i poticaj za njegove izmjene i dopune.

Prezentiran je i tiskani primjerak studije u izdanju Arhitektonskog fakulteta i Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj grada koji je dio ukupno provedenog istraživanja: 'Prostorne i demografske promjene, procesi i tendencije', 'Gradski projekti' i 'Stanovanje u gradu i stambena naselja'. Pozvani gosti – Alenka Košiša Čičin Šain, Ivica Fanjek, Zoran Hebar, Borislav Doklešić, Dinka Pavelić i Ivan Galić iz različitih su perspektiva iznijeli svoje viđenje gradskog projekta – od njegove definicije do realizacije. U raspravi su, među ostalima, sudjelovali Jadranka Veselić Bruvo, prof. dr. sc. Sonja Jurković, Irena Matković, Dinko Milas, Niko Gamulin, Neven Kovačević, Dafne Berc i brojni drugi. Skup je moderirao prof. dr.sc. Srećko Pegan.

Ciklus je nastavljen u četvrtak, 24. ožujka 2011., izlaganjem dr. sc. Daniele Angeline Jelinčić o studiji Zagreb kao kulturni proizvod koja se fokusirala na istraživanje kulturnih / kreativnih industrija grada Zagreba i to na dvije razine: s potencijalom ostvarivanja profita, odnosno s potencijalom kreiranja prepoznatljivosti grada. Ponuđeno je drugačije promišljanje sektora kulture od dosadašnjeg. Uglavnom, statična uloga kulture kao 'nadogradnje' kvalitete života građana pretvara se u dinamičan razvojni element povezan s drugim sektorima kao što su, npr., poduzetništvo, industrija i turizam.

Dafne Berc i Antun Sevšek (Analog / Platforma 9.81) su, 7. travnja 2011., govorili o provedenom istraživanju potencijala i ograničenja blokovske strukture Donjega grada. Provedeno istraživanje zalaže se za program koji može pokrenuti jedino javni sektor: pronalaženje mehanizama za pripremu parcela i / ili zemljišta namijenjenih prihvaćanju takvog programa i mehanizama sufinanciranja pojedinih operacija; repertoar planerskih i tipoloških rješenja prilagođenih svakom pojedinom bloku ili ulici – u smislu sustava parcelacije, financijskih mogućnosti, detaljnih programa i potreba građana. Konstruktivna rasprava, orijentirana prije svega na pitanja 'kako dalje?' i 'što ponajprije?', dala je i prijedloge organizacijskog modela planiranja i provedbe revitalizacije.

Ciklus se nastavlja prema utvrđenom programu:

21. travnja 2011., u 18.00 sati: Identitet, prezentacija studije Topografija identiteta Grada Zagreba – dr. sc. Feđa Vukić

5. svibnja 2011., u 18.00 sati: Stanovanje u gradu i stambena naselja,

prezentacija studije Zagreb – studija stanovanja prof. dr. sc. Tihomir Jukić, doc.dr.sc. Ivan Mlinar, zn. novakinja Marina Smokvina

19. svibnja 2011., u 18.00 sati: Krajobraz, prezentacija Krajobrazne osnove Grada Zagreba mr.sc. Biserka Bilušić Dumbović, mr. sc. Vesna Koščak Miočić-Stošić, dr. sc. Vladimir Kušan. (A. SULJIĆ, I. MATKOVIĆ)

EN Urbanizam.zg – Zagreb Society of Architects Forums

Within the urbanizam.zg program, the City of Zagreb Office for Strategic Planning and Development of the City and the Zagreb Society of Architects initiated a number of forums focusing on topics of urban planning, identity of the City and on the role of creative industries in creating a city brand.

Basis for the forum discussions are topical studies on landscape, housing, city projects, studies addressing problems of the downtown area (Lower Town), the city's identity and city as a cultural product. These studies have been commissioned by the City of Zagreb Office for Strategic Planning and Development as an integral part of documents prepared for the ZagrebPlan, a strategic document for the City of Zagreb.

On Friday, 11 March 2011, first presentation was organized of the City Projects Study by Professor Dr Tihomir Jukić and junior researcher Mojca Smode Cvitanović.

The cycle of forums continued on Thursday, 24 March 2011, when the study by Dr Daniela Angelina Jelinčić on Zagreb as Cultural Product was presented. On Thursday, 7th April 2011, Dafne Berc and Antun Sevšek (Analog / Platforma 9.81) presented their research on potentials and limitations of the Lower Town block structures.

REGIONALNA I
MEĐUNARODNA SURADNJA

Sastanak PMG (Project Management Group) kolaborativnog projekta Civitas Elan ▶ 04, 05

Nakon sastanka Konzorcija Civitas Elan, što je održan u siječnju 2011. u Zagrebu, partneri iz pet europskih gradova sastali su se ponovno, od 15. do 17. ožujka, u Portu, a raspravljali su o provedbi projekta u gradovima-partnerima nakon 30 mjeseci njegova trajanja.

COST/BENEFIT RADIONICA

Zajednički rad započeo je u utorak provedbom Cost/benefit radionice uz moderiranje Radomire Pliskove i Hane Bruhove iz POINTER-a. Analiziralo se nekoliko hipotetskih mjera te su se procjenjivali troškovi i moguće koristi od njihove primjene. Uspoređujući troškove za uvođenje neke mjere i moguću korist (ušteda vremena, bolji poslovni rezultati, poboljšane usluge, manji negativni utjecaj na okoliš i manja razina buke, manje ozljeda, itd.) nastojalo se procijeniti korist od provedbe pojedine mjere.

POSJET PODRUČJU PRIMJENE MJERA U PORTU

Posjet Portu iskorišten je i za upoznavanje svih sudionika s provedbom mjera projekta Civitas Elan u tom gradu. Porto, grad zanimljive topografije i specifičnih transportnih problema, prikazao je posjetiteljima Mobility Shop-a mjesto u kojem se, davanjem niza informacija o prednostima javnoga gradskog prijevoza, potencijalnim korisnicima nastoji približiti sustav i potaknuti ih na što rjeđe korištenje automobila i korištenje održivih sustava mobilnosti. Osim Mobility Shopa sudionici su posjetili Medicinski fakultet u Portu i pripadajuće klinike te su imali priliku vidjeti kako funkcionira sustav koji korisnicima pomaže da, na temelju preciznih podataka, planiraju svoja putovanja javnim gradskim prijevozom.

▲ PRIKAZ 04 / IMAGE 04

TREĆE IZVJEŠTAJNO RAZDOBLJE PROJEKTA CIVITAS ELAN

U srijedu, 16. ožujka, paralelno su se sastali voditelji tzv. horizontalnih mjera (diseminacija i suradnja s javnošću, evaluacija, znanstvena koordinacija) i lokalni koordinatori iz pet gradova-partnera. Kako se u drugoj polovici projekta pomalo nazire i njegov završetak, mjere koje se provode bivaju sve vidljivije. Tako je, nakon sastanka Konzorcija u Zagrebu, u Ljubljani, istodobno s europskim revidentima koji su iznosili svoje primjedbe na Drugi periodički izvještaj, došao i tim POINTER-a koji prati i evaluira provedbu svih pet kolaborativnih projekata u okviru inicijative Civitas Plus. U svibnju će predstavnici POINTER-a posjetiti i Zagreb te ocijeniti kako teče implementiranje mjera projekta u našem gradu.

U četvrtak, posljednjeg dana sastanka u Portu, na

▲ PRIKAZ 05 / IMAGE 05

zajedničkoj su se sjednici našli lokalni koordinatori i voditelji horizontalnih mjera. Razmjenjivali su informacije o prethodnim sektorskim sastancima te razgovarali o formatu završnih dokumenata projekta.

SLJEDEĆI SASTANAK KONZORCIJA

Na početku lipnja partneri na projektu Civitas Elan sastat će se u Ljubljani kamo će, osim skupine koja zajednički upravlja provedbom projekta (koordinatorica projekta, lokalni koordinatori, voditelji horizontalnih mjera i tehnički provoditelji), doputovati i politički predstavnici svih pet gradova, čime se i dalje nastoji osigurati politička podrška projektu u svim sredinama u kojima se on provodi. (V. BEDENKO)

EN Meeting of the Project Management Group (PMG) of Collaborative Project Civitas Elan

After the Civitas Elan Consortium meeting in Zagreb in January 2011, partners from five European cities met on 15–17 March in Porto to discuss progress in project implementation after 30 months since its launching.

A cost/benefit workshop took place on the first day. A tour of Porto was an opportunity to visit the Mobility Shop—an information point where potential users can get information on planning trips by urban public transportation. Meetings of horizontal measures (dissemination and public collaboration, evaluation, scientific coordination) leaders and local coordinators from five partner cities took place in parallel. Next meeting to be held in Ljubljana with participation of political representatives from five cities is scheduled for June.

Učenici škole za cestovni promet u Info punktu

► 06, 07, 08, 09

Dana 15. ožujka, u Civitas Elan info-punktu, učenici četvrtog razreda srednje Škole za cestovni promet imali su priliku slušati o Studiji intermodalnog putničkog terminala Sava sjever, o Zagrebačkom električnom tramvaju (ZET-u) te o projektu Presto. Presentaciju o Studiji intermodalnog putničkog terminala Sava sjever održao je Stjepan Kelčec Suhovec, iz Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada, voditelj studije u sklopu Civitas Elan projekta. Tijekom prezentacije učenici su mogli vidjeti kakvo je trenutno stanje terminala, koja se rješenja nude u Studiji, te koji su postupci nužni za realizaciju Studije. Nada Marić, iz Zagrebačkog električnog tramvaja, održala je prezentaciju o istoimenoj podružnici Zagrebačkog holdinga. Bilo je riječi o razvoju ZET-a od 1891. do danas. Učenici su upoznati s voznim parkom kojim ZET raspolaže te s uslugama prijevoza koji navedena podružnica nudi i s mrežama linija kojima se prometuje, tarifnim zonama te s osnovnim prometnim pokazateljima.

Prezentaciju o projektu Presto održala je gospođa. Željka Pavlović iz Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada. U prezentaciji je prikazala koje aktivnosti se u projektu provode, koje su gotove te koje slijede prema Projektnom planu. Planira se izrada studija biciklističkih staza i parkirališta za bicikle na području Donjega grada.

(M. VUGER)

EN Students of the Road Transport School at Info Point

On 15 March 2011, the fourth-year students of the Road Transport School visited Civitas Elan Info Point to attend a presentation of the Study on Sava-North Intermodal Passenger Terminal rendered by Mr. Stjepan Kelčec Suhovec from the Office for Strategic Planning and Development of the City of Zagreb, the presentation of the Zagreb Electric Tram

▲ PRIKAZ 06 / IMAGE 06

by Ms. Nada Marić from ZET, and of Presto Project by Ms. Željka Pavlović from the Office for Strategic Planning and Development of the City of Zagreb.

▲ PRIKAZ 07, 08 / IMAGE 07, 08

▲ PRIKAZ 09 / IMAGE 09

REGIONALNA I MEĐUNARODNA SURADNJA

Četvrta radionica i šesti susret konzorcija Presto

► 10, 11, 12

U sklopu održavanja redovitih trening-radionica koji se, prema projektnom planu, održavaju u svim gradovima partnerima na Projektu, 30. i 31. ožujka u Veneciji je, pod nazivom Unapređivanje kulture bicikliranja u gradovima, održana Četvrta međunarodna trening-radionica, a 1. travnja i Šesti susret konzorcija projekta Presto. Na radionici su sudjelovali predstavnici projekta Presto, predstavnici lokalnih vlasti, stručnjaci s područja biciklizma, te predstavnici Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada Željka Pavlović i Matija Vuger. Predavanja su održali stručnjaci iz Velike Britanije,

▲ PRIKAZ 10 / IMAGE 10

Irske i Njemačke. Alex Sully, iz konzultantske tvrtke Transport Initiatives LLP iz Velike Britanije, održao je interaktivnu radionicu o temi kako planirati parkirališta za bicikle. Na radionici se raspravljalo o krađama bicikala kao o jednom od faktora zbog kojih se odustaje od bicikliranja, pa je tako i najveći dio radionice bio posvećen planiranju parkirališta za bicikle s naglaskom na sprečavanju krađe. A zaključak za primjer dobre prakse parkirališta za bicikle je taj da bi ona trebala biti: vidljiva, dostupna, natkrivena, sigurna i zaštićena, atraktivna, te lagana za korištenje i održavanje. Kakva bi trebala biti križanja, kružni tokovi s biciklističkim stazama i kakvo bi trebalo biti bicikliranje u pješačkim zonama, popraćeno primjerima dobre prakse, prezentirao je Michael Aherne iz tvrtke National Transport Authority iz Irske. On je naglasio da treba sagledati aspekte svih sudionika u prometu, a ne samo biciklista, a sve bi se

trebalo temeljiti na pet načela: funkcionalnost, homogenost, dostupnost, praštanje i osviještenost. Među ostalim, predstavljeni su i materijali iz Presto info listova koji su dostupni na internet-stranici Projekta: www.presto-cycling.eu, a uz primjere dobre prakse prikazani su i primjeri koje bi trebalo izbjegavati. U vezi s križanjima govorilo se o davanju prioriteta prednosti, o konfliktima među biciklistima na križanjima i o vozilima koja skreću i presijecaju liniju gibanja biciklista, o presijecanju gibanja drugih sudionika u prometu kad je biciklistička staza odvojena, itd. Zatim se govorilo o prednostima dobro sagrađenog kružnog toka, o potrebama biciklista u kružnom toku i o nekim postojećim problemima. Izlaganje Michaela Ahernea završilo je predavanjem o biciklistima u pješačkim zonama, odnosno kako se dijeli prostor između pješaka i biciklista, a da se ne naruši kvaliteta kretanja.

Raymond Fismer iz Njemačke biciklističke federacije govorio je o projektu Life Cycle koji financira EU Public Health Programme (www.lifecycle.cc), a koji govori o tome kako uspješno provoditi promocije bicikliranja od najmlađe do najzrelije životne dobi. Na radionici su sudionici bili podijeljeni u nekoliko manjih grupa i sami su interaktivno donosili zaključke o tome u kojoj se životnoj dobi može utjecati na potencijalne bicikliste i na koji način. Najviše je govora bilo o srednjoj životnoj dobi i o navikama te dobne skupine koja je uglavnom orijentirana na automobile i u kojoj se najteže mijenjaju navike, socijalni aspekt, itd. U završnom izlaganju prikazano je kako i na koji način se može utjecati na potencijalne korisnike bicikla te kako promijeniti njihov stav: identifikiranje ciljane grupe, dobar pristup ciljanoj grupi, pronalazak partnera (sponzora), određivanje metodologije pristupa, izrada probnog plana i postupni pristup.

Međunarodnu trening-radionicu je, uz iznošenje zaključaka, zatvorio Rafael Urbanczyk, koordinator projekta Presto koji je susret ocijenio vrlo uspješnim te zahvalio Gradu Veneciji na gostoprimstvu. Zadnja međunarodna trening-radionica u sklopu projekta Presto planirana je za 14. i 15. lipnja 2011. u njemačkom gradu Bremenu.

Dana 1. travnja održan je Šesti susret konzorcija projekta Presto na kojem su sudjelovali i predstavnici Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada. Na susretu se govorilo o aktivnostima koje se provode u gradovima partnerima na Projektu, pa je i Grad Zagreb predstavio svoje aktivnosti: studiju Mreža biciklističkih staza u Donjem gradu i studiju Mreža parkirališta za bicikle u Donjem gradu. Nadalje se raspravljalo o internet-predavanju koje bi trebalo započeti 1. svibnja, a obuhvatit će tri teme: Raskrižja i kružni tokovi, Kampanja Biciklom na posao i Promocija pedeleka (hibridnog bicikla).

Projekt Presto je predstavljen na internacionalnoj konferenciji Velo-city 2011 koja je ove godine održana u španjolskom gradu Seville, a zahvaljujući velikoj posjećenosti biciklističkih udruga i drugih, ostvareni su brojni kontakti s udrugama diljem svijeta.

Sljedeći susret konzorcija projekta Presto održat će se 16. lipnja 2011. u njemačkom gradu Bremenu koji je grad s najvećim udjelom biciklista

u prometu. Kako će Bremen organizirati zadnju međunarodnu trening-radionicu i susret konzorcija projekta Presto i hoće li nadmašiti dosadašnje gradove u organizaciji susreta obavijestit ćemo vas u jednoj od sljedećih Info brošura.

(M.VUGER)

EN Forth Workshop and Sixth Meeting of the Presto Consortium

Within regular training workshops that take place in all Presto Project partner cities, Venice hosted the forth international training workshop on Improving Cycling Culture in Cities held on 30 and 31 March. Subsequently the sixth Presto Consortium meeting convened on 1 April 2011. The workshop was attended by the representatives of Presto Project, representatives of local authorities, and experts in cycling. Next meeting and workshop to be held in Bremen, Germany are scheduled for mid-June 2011.

▲ PRIKAZ 11 / IMAGE 11

▲ PRIKAZ 12 / IMAGE 12

REGIONALNA I MEĐUNARODNA SURADNJA

Impacts u Barceloni: ITS akcijski planovi ▶ 13

U želji da Europa u sljedećem desetljeću izgradi transportni sustav koji će poboljšati mobilnost i poticati rast gospodarstva i zapošljavanja, a istodobno smanjiti ovisnost o uvozu fosilnih goriva i emisije ugljika uzrokovane transportom, Europska je komisija, 28. ožujka 2011., usvojila dokument pod nazivom Bijela knjiga – Za jedinstveno europsko transportno područje – prema kompetitivnom i učinkovitom transportnom sustavu.

Prema tom strateškom dokumentu očekuje se da, do 2050., u gradovima ne bude više automobila na konvencionalna goriva, da 40% goriva koje se koristi u zračnom prometu bude iz održivih izvora, da se emisije od teretnog prometa smanje za 40%, a da 50% putnika i roba na srednjim udaljenostima prijeđe s cestovnog na tračnički ili promet vodenim putovima. Sve bi ovo trebalo smanjiti emisije uzrokovane transportom do 60% do sredine 21. stoljeća.

Ove ambiciozne ciljeve moguće je postići većim korištenjem informacijskih sustava te bi, do 2020., u Europi trebalo uspostaviti Europski multimodalni transportni sustav koji bi obuhvaćao učinkovito informiranje i naplatu korištenja prometne infrastrukture. Da bi svi dionici podjednako mogli koristiti već postojeće ITS sustave na čitavom europskom području potrebno ih je ujednačiti. Europska komisija je stoga već ranije odredila da njezine članice (a i zemlje koje su na putu prema članstvu) trebaju donijeti ITS akcijske planove na nacionalnoj razini.

Na temu pripreme ITS akcijskih planova u Barceloni je, 31. ožujka i 1. travnja 2011., održana godišnja europska konferencija udruženja gradova Impacts (www.impacts.org) kojega je Grad Zagreb član od 2006. Na konferenciji je prikazan napredak gradova i zemalja u pripremanju planova i provođenju mjera koje, primjenom informacijskih i komunikacijskih tehnologija na transportne sustave, pridonose sigurnijem, učinkovitijem i održivom transportu. Na Konferenciji je Višnja

▲ PRIKAZ 13 / IMAGE 13

Bedenko, pomoćnica pročelnice Gradskog ureda za stratejsko planiranje i razvoj Grada Zagreba i članica Executive Boarda udruženja Impacts prikazala primjenu ITS sustava u Gradu Zagrebu.

Hrvatska se, kao zemlja koja se nalazi u procesu pristupanja Europskoj Uniji, također sprema da postane dio jedinstvenoga europskog transportnog prostora te je u tijeku čitav niz aktivnosti kako bi i Hrvatska provodila zajedničke standarde na prioritetnim područjima:

- /// optimalno korištenje podataka o cestama, prometu i putovanjima;
- /// kontinuirane ITS usluge za upravljanje prometom i transportom tereta;
- /// sigurne i pouzdane ITS aplikacije;
- /// povezivanje vozila s cestovnom infrastrukturom.

Udruga Inteligentni transportni sustavi Hrvatske (<http://www.its-croatia.hr>), koja je i osnivačica Svjetske mreže nacionalnih ITS asocijacija, ove je godine, u suradnji s Hrvatskim društvom za ceste ViaVita i projektom Civitas Elan Zagreb, organizirala 6. ITS Forum na kojem se raspravljalo o elektroničkoj naplati u prometu i transportu. Na Fakultetu prometnih znanosti, koji također sudjeluje u projektu Civitas Elan, održava se, u okviru Zavoda za inteligentne transportne sustave, diplomatska i poslijediplomska nastava o inteligentnim transportnim sustavima, a, u okviru projekta

Civitas Elan, primjenjuje se elektronička naplata u vozilima javnoga gradskog prijevoza, analiziraju se sustavi naplate na urbanim područjima i davanje prioriteta vozilima javnoga gradskog prijevoza. S druge strane, i lokalne samouprave i Hrvatske ceste primjenjuju suvremene ITS tehnologije. Budući da već postoji znanstvena i praktična baza za primjenu inteligentnih transportnih sustava, očekuje se da će i Hrvatska, u pretprijetnom razdoblju, donijeti svoj akcijski plan za ITS i postojeće sustave u Hrvatskoj prilagoditi jedinstvenom europskom transportnom prostoru. (V. BEDENKO)

EN Impacts in Barcelona: ITS Action Plans

In order to achieve a 60% cut in transport emissions by the middle of the 21st century, a goal set by the European Commission White Paper, the EC expects that its member states, as well as candidates, prepare and adopt national ITS (Intelligent Transport Systems) Action Plans in order to harmonize existing and develop new ITS systems. Barcelona hosted the annual Impacts Conference from 31 March to 1 April 2011 whose main focus was on the national ITS Action Plans. Višnja Bedenko, Deputy Head of the Office for Strategic Planning and Development of the City of Zagreb and member of the Impacts Executive Board presented ITS systems implementation in Croatia and in Zagreb urban area.

▲ PRIKAZ 14 / IMAGE 14

▲ PRIKAZ 15 / IMAGE 15

REGIONALNA I MEĐUNARODNA SURADNJA

Zagrebački energetska tjedan 2011.

► 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

Zagrebački energetska tjedan ove je godine organiziran od 4. do 9. travnja.

Cilj ove manifestacije je informiranje i motiviranje građana, tvrtki i drugih zainteresiranih subjekata kako koristiti energiju na učinkovitiji način te djelovanje na razvoj svijesti o važnosti korištenja obnovljivih izvora energije. Posljedni dan, u subotu, 9. travnja, organizirana je izložba na Trgu bana Jelačića. Različite tvrtke, udruge i poduzetnici prezentirali su svoje proizvode i usluge, a u događanju su sudjelovale i EKO škole i vrtići.

U sklopu subotnje promocije predstavio se i Gradski ured za stratezijsko planiranje i razvoj Grada. Na Uredovom štandu dijelili su se promomaterijali koji su građanima davali informacije o vrsti i opsegu djelatnosti kojima se Ured bavi. Među ostalim, pripremljeni su leci europskih projekata Civitas, Presto, Trailblazer, a zainteresirani su pozivani da posjete Civitas info punkt – tramvaj kod Tehničkog muzeja.

Uz informacije o projektima iz međunarodne suradnje bile su dostupne i Info brošure koje izdaje Ured i studije izrađene u suradnji s partnerima kao što je Arhitektonski fakultet, a za potrebe razvojne strategije Grada – ZagrebPlan-a.

Građani – biciklisti ispunjavali su i anketu o korištenju i parkiranju svoga omiljenog prijevoznog sredstva. Odaziv je bio velik, čemu su sigurno pridonijeli i sunčano proljetno vrijeme i entuzijazam djelatnika. Štand je posjetila i zamjenica gradonačelnika Jelena Pavičić Vukičević.

Informacije dobivene anketiranjem građana i u neposrednim razgovorima s njima od velikog su značenja Uredu kojem je jedan od trajnih ciljeva poboljšati kvalitetu komunikacije sa širom javnošću. Konstruktivnim dijalogom više strana dolazi se do boljih rješenja i projekata, a utječe se i na razvoj grada na svim područjima. Energetska tjedan svakako znači korak naprijed u tom smjeru. (S. SOČIVICA)

EN Zagreb Energy Week

This year's Zagreb Energy Week took place from 4th till 9th April.

The Energy Week aims at informing and encouraging population, companies and other interested parties about efficient energy use and raising their awareness about importance of use of renewable energy sources. On the last day, Saturday 9 April, the Office for Strategic Planning and Development of the City of Zagreb presented its activities, distributed promotional leaflets and carried out a survey on use of bicycles.

▲ PRIKAZ 16, 17, 18, 19, 20 / IMAGE 16, 17, 18, 19, 20

OBVIJESTI

Misli prostor / Think Space ▶ 21, 22, 23, 24

Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada podržao je novi program Društva arhitekata Zagreba – Misli prostor / Think Space.

Misli prostor / Think Space, ciklus međunarodnih arhitektonskih konceptualnih natječajâ, već je u svom prvom krugu pobudio veliku pažnju svjetske arhitektonske javnosti.

U utorak, 15. ožujka, u prostorima Društva arhitekata Zagreba objavljeni su pobjednici prvoga međunarodnog natječajâ – Urbane granice – i otvoren je drugi u nizu natječajâ – Geopolitičke granice – unutar godišnje teme Granice u sklopu programa Misli prostor / Think Space

Natječaj i nagrađene radove predstavili su gošća kustosica Eva Franch Gilabert, direktorica galerije Storefront for Art and Architecture, preko video-veze iz New Yorka, voditelj programa Damir Ljutić, predsjednik Društva arhitekata Zagreba, te organizatori Kata Marunica i Luka Korlaet. Video-vezom su se pridružili i autori prvonagrađenog rada – De/Motown: A Retroactive Arcology for Detroit – Jesse Honsa i Gregory Mahoney iz Zuricha i Bostona.

O NATJEČAJU URBANE GRANICE

Zadatak za prvi natječaj Urbane granice osmislio je Shohei Shigematsu, partner i direktor OMA-e (Office for Metropolitan Architecture) u New Yorku. Shigematsu je pozvao arhitekta, dizajnere i druge sudionike na istraživanje teme o urbanim granicama, propitivanje uvriježenih poimanja onoga što je iznad i/ili ispod zemlje, te ih naveo na promišljanje jedne od temeljnih prostornih granica – ravnine tla. Natječaj je objavljen 14. prosinca 2010. na službenim internetskim stranicama programa Think Space, a trajao je do utorka, 8. veljače 2011..

Na natječaj se registriralo više od 200 arhitekata, pristiglo je 45 arhitektonskih radova iz 15 zemalja. Najviše je radova stiglo iz Sjedinjenih Američkih Država, Italije, Velike Britanije i Hrvatske. Radovi su dolazili i iz Meksika, Švicarske, Danske, Izraela, Tajvana, Južne Koreje, itd. Osam je radova diskvalificirano jer je utvrđeno da su prethodno već bili objavljeni. Svi pristigli radovi mogu se pogledati u Think Space galeriji: <http://www.think-space.org/gallery/>

NAGRAĐENI RADOVİ

Konceptualni natječaji potraga su za inovativnim prostorno-oblikovnim konceptima ili arhitektonskim patentima (kako ih naziva slavni nizozemski arhitekt Rem Koolhaas).

Žiriranje natječajâ Urbane granice, održano na 13. katu, u OMA-inom uredu u ulici Varick, usred New Yorka, postavilo je u središte pozornosti rastući grad ne ispitujući njegove horizontalne granice - već one vertikalne. Natječaj Urbane granice nastojao je pronaći nove tipologije koje se bave suvremenim silnicama unutar gradova diljem svijeta.

No, kako u svom komentaru navodi kustosica ovogodišnjeg ciklusa Eva Franch,

▲ PRIKAZ 21 / IMAGE 21

nagrađeni radovi, uz visok stupanj vizionarstva i zaigranosti, pokazuju kako arhitektura može pronaći nove načine razmišljanja i djelovanja unutar izgrađenog okoliša, temeljito iščitavajući grad i postavljajući više pitanja o arhitektonskim praksama, pitanja vezana uz suvremene društvene probleme, istodobno ne bježeći od izazova na polju kulture, politike, tehnologije i ekologije.

U skladu s tim, prvonagrađeni rad *De/Motown: A retroactive Arcology for Detroit*, autorskog dvojca Jessea Honsa i Grega Mahoneya iz Švicarske i SAD-a, predlaže scenarij za Detroit, grad koji je, zbog teškoća u kojima se našla tamošnja autoindustrija (u kojoj je bila zaposlena većina stanovnika), doživio strahovitu depopulaciju i propadanje. Napuštene poslovne četvrti, predlažu autori, treba reprogramirati i pretvoriti u višenamjenske samodostatne sklopove (post-auto) industrije, dućana, poslovnih prostora, stanova, malih farmi i plantaža za proizvodnju energije na vrhovima tornjeva.

Drugonagrađeni rad grčkih autora Kyriakoua i Krimzia *6th Avenue and 90 Degrees Street* inaugurira nove prostorne odnose jednostavnim gestom – rotacijom dijela njujorškog bloka u vertikalni položaj. Ovu temu jedan od izdvojenih radova *Bottoms Up* dizajnera Neimarka i Atwooda iz SAD-a dovodi do krajnosti izvrćući blok naglavce.

Trećenagrađeni rad iz Španjolske, autora Davida i Javiera Jimeneza Inieste *Rubble Topographies* također je snažno ekološki i socijalno obojen. Zbog nagle urbanizacije Dalekog istoka nastaju ogromne količine građevinskog otpada koje se depoziraju kojekako. Autori predlažu njihovo kontrolirano nasipavanje i ozelenjavanje ne bi li stvorili novu gradsku topografiju i prostor za rekreaciju.

Autorica rada *The web and the urban ground plane* Svetlana Valeva, porijeklom iz Bugarske, govori o gubljenju važnosti socijalnih prostora kakve poznajemo (trgova, ulica) zbog razvoja internetske komunikacije i predlaže da se oni transformiraju u prostore za ekstremna iskustva.

Konceptualno najradikalniji *No gravity, no ground*, tajvanskih autora Maoa i Yanga, oslanja se na NASA-ina tehnološka dostignuća koja relativiziraju gravitaciju,

▲ PRIKAZ 22 / IMAGE 22

uz upotrebu kojih više neće postojati 'gore', 'dolje', 'lijevo' ili 'desno': kretat ćemo se u svim smjerovima, što će rezultirati sasvim novim prostornim konfiguracijama.

O NATJEČAJU GEOPOLITIČKE GRANICE

Drugi natječaj u ovogodišnjem ciklusu – Geopolitičke granice – otvoren je 15. ožujka, a natječajni zadatak osmislio je Teddy Cruz, sljedeći žirator Think Space programa. Rok za predaju radova je utorak, 26. travnja, a rezultati će biti objavljeni u utorak, 10. svibnja, na službenim stranicama Think Space programa.

Teddy Cruz američki je arhitekt porijeklom iz Gvatemale i direktor arhitektonske prakse estudio teddy cruz iz San Diega u SAD-u, a njegov rad proizlazi iz istraživanja koncipiranog oko pojma Političkog ekvatora.

Politički ekvator je uvod u mnoge od lokalnih radikalizama razasutih diljem kontinenta, a koji sugerira da će se neki od najrelevantnijih projekata za unapređivanje društveno-ekonomske uključenosti roditi ne u zonama obilja već u zonama oskudice, usred kakvog sukoba oko geopolitičkih granica, prirodnih resursa ili marginaliziranih zajednica.

Natječajni zadatak Geopolitičkih granica koji je osmislio Cruz poziva arhitekta i dizajnere na promišljanje Nove globalne granice otkrivanjem sukoba kao alata uspostavljanja novih modela suživota.

NAGRADE

1. nagrada 1000 €
2. nagrada 700 €
3. nagrada 350 €

Medijski pokrovitelj Oris osigurao je i Oris-paket koji uključuje godišnju pretplatu na Oris, časopis za kulturu i arhitekturu te slobodan ulaz na Dane Orisa u listopadu 2011. u Zagrebu za sve nagrađene tijekom četiri natječaja.

Natječajna pristojba do 12. travnja je 220 kuna (30 eura), a od 13. travnja do 26. travnja pristojba će iznositi 330 kuna (45 eura).

O PROGRAMU MISLI PROSTOR / THINK SPACE

Think Space potiče dijalog između svjetski poznatih i priznatih autora te velikog broja stručnjaka i studenata arhitekture, dizajna, krajobrazne arhitekture, humanističkih znanosti i umjetnosti iz cijeloga svijeta preko natječaja i o zadanoj godišnjoj temi.

Prva gošća kustosica u prvom ciklusu Eva Franch Gilabert pripremila je glavnu ovogodišnju temu Granice – Borders. Tema Granica provlači se kroz četiri različita scenarija – geopolitički, ekološki, urbani i moralni – u cilju uspostavljanja sveobuhvatnog polja propitivanja prostornih izazova suvremenog društva. Istodobno, omogućujući različite stupnjeve istraživanja, ovaj ciklus natječaja ulazi duboko u konceptualni prostor stvaranja promjena – u područje granica.

Četiri natječaja koji će istraživati temu o granicama nastoje proizvesti katalog uvjeta suvremenog života u društvenim, političkim i kulturnim sferama, te za njih katalog arhitektonskih rješenja. Međunarodni žiratori koji će oblikovati natječajne programske zadatke za natjecatelje su:

▲ PRIKAZ 23 / IMAGE 23

- /// za urbane granice: Shohei Shigematsu;
- /// za geopolitičke granice: Teddy Cruz;
- /// za ekološke granice: François Roche;
- /// za moralne granice: Hrvoje Njirić.

▲ PRIKAZ 24 / IMAGE 24

VIRTUALNI NATJEČAJI

Specifičnost je ovog programa, pa tako i njegovih natječaja, da se u potpunosti provode preko interneta. Tako se cijela međunarodna promocija programa, prijava sudionika, plaćanje natječajne pristojbe za sudjelovanje na natječaju, predaja radova, postupak ocjenjivanja radova, te objava rezultata odvijaju u virtualnom svijetu.

Ideja i cjelokupna organizacija i provedba ovog programa začeta je i razvijena u Društvu arhitekata Zagreba – DAZ-u. DAZ je na taj način ponudio novi kulturni proizvod Zagreba i Hrvatske – međunarodne konceptualne arhitektonske natječaje.

PODRŠKA PROGRAMU MISLI PROSTOR / THINK SPACE

Pokroviteljstvo nad ovim programom preuzeo je gradonačelnik grada Zagreba Milan Bandić na preporuku i podršku Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada, prepoznajući vrijednost Think Space programa koji svojim međunarodnim dosegom pridonosi izgradnji i pozicioniranju Zagreba kao kulturnog središta.

Podršku programu pružile su i strukovne udruge: Hrvatska komora arhitekata i Udruženje hrvatskih arhitekata, Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, zatim tvrtke koje su također prepoznale njegov potencijal – ACO, Lindner, Lejmer i Ellabo. Medijski pokrovitelji su strukovni časopisi Oris, Čovjek i prostor, te Večernji list.

Dodatne informacije o programu Misli prostor / Think Space: Granice dostupne su na internet adresi <http://www.think-space.org/>. (V. VRGA PEROVIĆ)

EN Think Space

The City of Zagreb Office for Strategic Planning and Development extended its support to the new program of the Zagreb Society of Architects called Think Space, which, through annual competitions, encourages dialogue between globally known and recognized authors on one side, and a substantial number of experts and students of architecture, design, landscape architecture, humanities and arts from all around the world on the other. This year's subject – The Border – was proposed by Eva Franch Gilabert, Director of Storefront for Art and Architecture from New York. Both the general idea and implementation of the program, conducted exclusively on-line, have been initiated and developed by the Zagreb Society of Architects.

OBAVIJESTI

Popis stanovništva, kućanstava i stanova od 1. do 28. travnja 2011.

Popis stanovništva je statističko istraživanje koje se provodi svakih deset godina radi osiguravanja podataka o broju, teritorijalnom razmještaju i strukturama stanovništva, te podataka o kućanstvima i stambenom fondu, a prema različitim demografskim i socioekonomskim obilježjima.

Popis 2011. provodi se u razdoblju od 1. do 28. travnja na temelju Zakona o Popisu stanovništva, kućanstava i stanova 2011. (NN 92/10). Popis je najbogatiji izvor podataka o stanovništvu jedne zemlje koji su nužni za provođenje raznih gospodarskih i socijalnih razvojnih politika i znanstvenih istraživanja.

Radi osiguranja jedinstvenog tumačenja i primjene metodologije imenovani su sudionici u Popisu; koordinatori, instruktori, kontrolori i popisivači. Svi sudionici u Popisu prošli su poduku kako bi uspješno obavljali svoje zadaće.

Sudjelovanje u Popisu je obvezno i iznimno važno.

Popis, metodom intervjua na posebnim obrascima, provode popisivači. Građani će sudjelovanjem i točnim odgovorima pridonijeti kvaliteti provedbe Popisa, što će osigurati kvalitetne i vjerodostojne popisne rezultate.

Podaci prikupljeni Popisom stanovništva koriste se isključivo u statističke svrhe i to u zbirnom (agregiranom) obliku. Povjerljivost svih podataka iz Popisa zaštićena je Zakonom o Popisu i Zakonom o službenoj statistici. (I. RAZUMOVIĆ)

EN 2011 Population and Housing Census

A census is a statistical study conducted every 10 years to collect data on number, territorial distribution and structure of population, and data on households and dwellings, based on different demographic and socio-economic characteristics. The 2011 Census of Croatia is carried out from 1 to 28 April. Data collected by the Census in aggregated form are used for statistical purposes only. Confidentiality is regulated by the Census Act and Official Statistics Act.

▲ PRIKAZ 25 | SMEĐI DUGOUŠAN / IMAGE 25 | BROWN LONG-EARED BAT

OBAVIJESTI

Šišmiši dugoušani ▶ 25, 26

Šišmiši dugoušani su izgledom zacijelo najsimpatičniji šišmiši na području Grada Zagreba. Slabi su letači, njihovi ultrazvučni ehosignali kojima lociraju plijen jedva su čujni i ne dopiru daleko kao kod drugih šišmiša, ali zato, oslušujući uz pomoć dugačkih ušiju, detektiraju i spretno hvataju svoj plijen koji se uglavnom sastoji od noćnih leptira iz skupine sovica (Geometridae). Uz dvije vrste koje su uobičajene u ovom dijelu Hrvatske, smeđeg dugoušana (*Plecotus auritus*) koji lovi kukce u šumama i nešto većega sivog dugoušana (*P. austriacus*) koji lovi na šumskim čistinama, u voćnjacima i vrtovima, još je 1902. otkriven u zapadnom dijelu Zagreba rijetki gorski šišmiš (*P. macrobullaris*) kojem je ovdje najsjevernije poznato nalište u Hrvatskoj.

Kao i za većinu dosad zabilježenih zagrebačkih šišmiša niti jednom od dugoušana nije još poznata zagrebačka adresa barem koje porodiljne kolonije, pa će izostati i s ovogodišnjeg popisa stanovništva. To je loše budući da znamo da su porodiljne kolonije kritične točke u održavanju njihovih populacija pa im ne možemo niti pokušati pomoći da opstanu jer ne znamo koliko ih je, ne možemo ih aktivno zaštititi, a niti pratiti stanje njihovih populacija. Zadnji smeđi dugoušan pronađen je 1999. kada se ulovio u mrežu za šišmiše tijekom istraživanja na lokalitetu Šumarev grob na Medvednici gdje je tada bilo mnogo starijih bukovich stabala s dupljama koje su njihova važna prirodna dnevna skloništa, iako se danju često skrivaju i na tavanima. Sivi dugoušan, jedan od najugroženijih šišmiša u Hrvatskoj, zadnji je put nađen uginuo na pločniku u ljeto 1984. ispred tadašnjega Hrvatskog narodnog

zoološkog muzeja u Demetrovoj ulici na Gornjem gradu, pa je tako dospio i u muzejsku zbirku. Za rijetkoga gorskog dugoušana znamo da ih mali broj zimuje u spilji Veternici. Porodiljna kolonija im je vjerojatno u nekom potkrovlju u kućama u tom dijelu grada, možda u Gornjem Stenjevcu ili Bizeku. Sivi i gorski dugoušani imaju svoje porodiljne kolonije jedino u potkrovljima, pa su osobito ugroženi pre-mazivanjem drvenih greda za potkrovlja osobito otrovnim insekticidima upotreba i kontrola kojih kod nas još nije regulirana kako treba. Oni su otrovni ne samo za ove kućne šišmiše nego i za druge ukućane, samo što sitni šišmiši prije stradaju. Osim toga, izbor skloništa im se u zadnje vrijeme sve više suzuje jer se sve češće grade kuće u kojima je pristup šišmišima na tavane zapriječen.

Kako bi zabilježili dugoušane u našem susjedstvu i tako, vremenom, sakupili dovoljno podataka o njima, neophodna je pomoć građana. Svaka dojava o njihovu, zasad ilegalnom, stanovanju je važna, a mogla bi biti i presudna za buduće akcije očuvanja ovih ugroženih životinjskih vrsta. Zato, ako ih primijetite, javite Hrvatskom prirodoslovnom muzeju ili Državnom zavodu za zaštitu prirode. Pomozite ako ne želite da se njihova mala zajednica u ovako velikom gradu zagubi, pa da anonimno nestanu i da nam time grad postane siromašniji za ugrožene divlje vrste koje bi, nama na ponos, mogle u njemu i dalje živjeti. (N. TVRTKOVIĆ)

Vrste šišmiša dugoušana u Zagrebu / Long-eared bat species in Zagreb:

Smeđi dugoušan – *Plecotus auritus*, Na listama je Europske direktive o staništima (dodatak 4), te Bonske (dodatak 2) i Bernske konvencije (dodatak 2). / *Brown long-eared bat, listed in the EU Habitats Directive (Appendix IV), as well as the Bonn (Appendix II) and Bern (Appendix II). Conventions*

Sivi dugoušan – *Plecotus austriacus*, Uvršten je u Crvenu knjigu sisavaca Hrvatske kao ugrožena (EN) vrsta. / *Grey long-eared bat, listed in the Red Book of Mammals of Croatia as an endangered (EN) species.*

Gorski dugoušan – *Plecotus macrobullaris*, U Hrvatskoj je na crvenoj listi ugroženih vrsta kao potencijalno ugrožena vrsta (DD), dakle još nedovoljno poznata vrsta da bi joj se mogla procijeniti ugroženost. Na listi je Europske direktive o staništima (dodatak 4.). / *Alpine long-eared bat, referred in the Croatian Red List of threatened species as Data Deficient taxa (DD), meaning that available information is inadequate to make an assessment of its risk of extinction. It is listed in the EU Habitats Directive (Appendix IV).*

EN Long-eared Bats

Their prominent ears make the long-eared bats the most likable bat among those living within the City of Zagreb territory. Unlike other bats they are relatively slow flyers, their ultrasonic echo signal for prey location is hardly audible and its range is short. We do not know where the long-eared bats nest in the City of Zagreb territory. Therefore no one knows their number, very little can be done for their active protection, and their population cannot be monitored. So, if you happen to see them, please notify the Croatian Natural History Museum or the State Institute for Nature Protection.

▲ PRIKAZ 26 / IMAGE 26

Osobna karta ureda / About the Office

Temeljni ciljevi osnivanja Gradskog ureda za strateško planiranje i razvoj grada u ljeto 2005. ujedno predstavljaju i dio središnjih tema kojima se Ured od svog osnutka bavi. To su predlaganje strateških odluka o razvoju Grada, predlaganje i provođenje partnerskih projekata s regijama, drugim partnerima u Hrvatskoj, stranim partnerima, privatnim investitorima i znanstvenim institucijama, zastupajući u svojem djelovanju sustavno javni interes Grada. Uz to, Ured se bavi valorizacijom, studiranjem i programskim studijama Gradu nedostajućih temeljnih sadržaja urbane infrastrukture, valorizacijom potencijala prostora u vlasništvu Grada, te prostora posebno važnih za urbani identitet Zagreba.

Reorganizacijom Ureda u travnju 2008. i srpnju 2009. teme kojima se Ured bavi znatno su proširene uključivanjem cijelog niza nadležnosti iz područja koordinacije i poticanja regionalnog razvoja i razvojnih projekata, dio čega je i izrada ZagrebPlan-a, tj. Razvojne strategije Grada, zatim iz širokog područja infrastrukture prostornih podataka, statistike i demografije. Time je na odgovarajući način logično zaokružena nadležnost Ureda. Ured je organiziran u slijedeće ustrojstvene jedinice:

- /// Odjel za strateško planiranje,
- /// Odjel za postupak izrade i provedbu strateških planova i projekata,
- /// Odjel za pripremu i provedbu regionalnih i međunarodnih projekata,
- /// Odjel za prezentaciju projekata
- /// (ZAGREBFORUM)—u osnivanju,
- /// Odjel za prostorne informacije i istraživanja,
- /// Odjel za statistiku,
- /// Odjel za demografiju,

u kojima se, s ciljem sinergije rada, koordinirano i kroz međusobnu suradnju obavljaju povjereni poslovi.

EN City of Zagreb Office for Strategic Planning and Development was established in summer 2005 in order to draft strategic decisions for

development of the City, propose and implement regional partnership and similar programs with other partners in Croatia, foreign partners, private investors and scientific institutions, while systematically advocating public interest of the City. The Office is also evaluating, analyzing and preparing programmatic studies on basic urban infrastructure that is lacking in the City, evaluates spatial potential of real estate owned by the City, as well as areas of particular importance for the City of Zagreb identity.

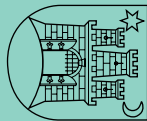
Reorganisation of the Office in April 2008 and in July 2009 resulted in considerable expansion of the Office's scope of activities. Numerous responsibilities regarding co-ordination and encouragement of regional development and development projects, such as preparation of the ZagrebPlan, i.e. the City of Zagreb Development Strategy, a vast field of spatial data infrastructure, statistics and demography, were added. This logically wraps up the responsibilities of the Office, which is now organised in following units:

- /// Strategic Planning Department,
- /// Development and Implementation of Strategic Plans and Projects Department,
- /// Regional and International Projects Preparation and Implementation Department,
- /// Projects Presentation Department
- /// (ZAGREBFORUM)—in process of establishment,
- /// Spatial Data and Research Department,
- /// Statistics Department,
- /// Demography Department,

The departments carry out entrusted jobs through synergy, co-ordinated efforts and cooperation.

Gradski ured za strateško planiranje i razvoj grada / Office for Strategic Planning and Development of the City of Zagreb

A Zagreb, Ulica Republike Austrije 18
E strategija@zagreb.hr
T 01 / 610-1840 F 01 / 610-1881

GRAD ZAGREB
GRADSKI URED
ZA STRATEŠKI I
PLANIRANJE I
RAZVOJ GRADA

